

AKVAREL – KVĚTINY

výtvarná tvorba na doma / doprovodný edukační materiál k vybraným dílům ze sbírek Galerie hlavního města Prahy

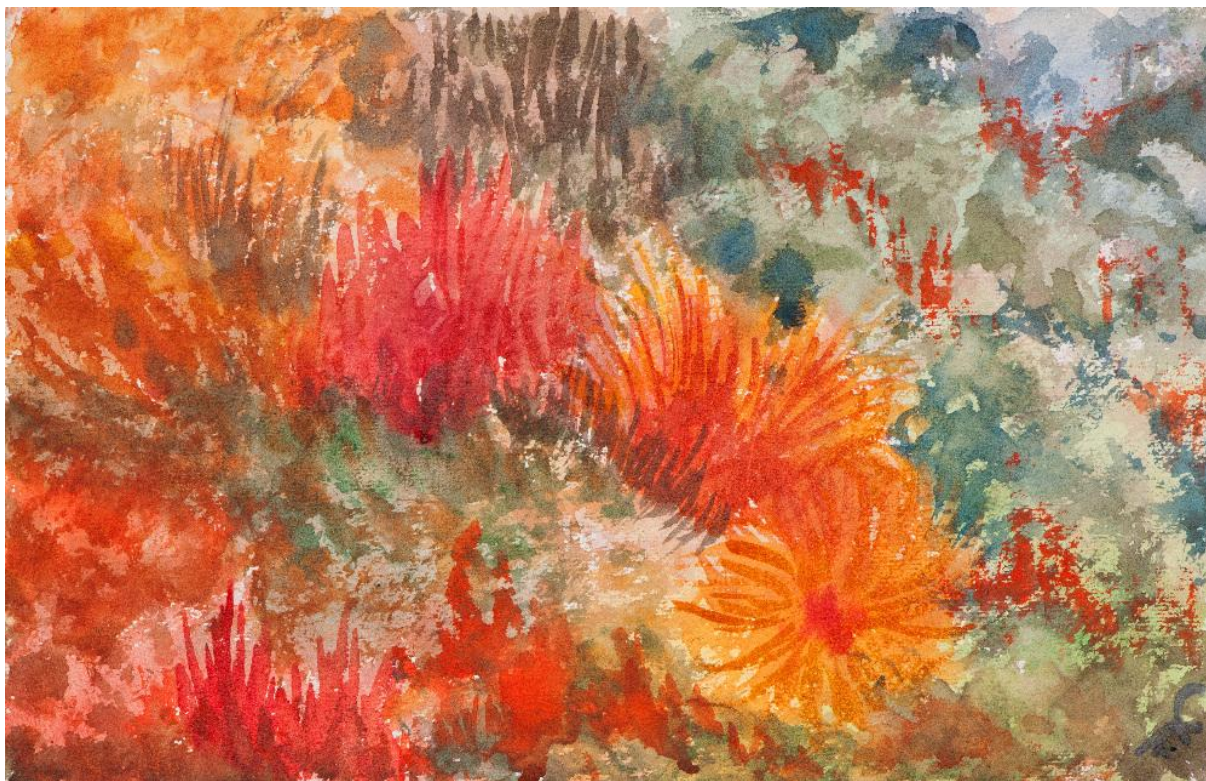

Edukační list seznamuje s uměleckou tvorbou českého výtvarného umělce Františka Koblihy, jehož výtvarné práce jsou součástí umělecké sbírky Galerie hlavního města Prahy. František Kobliha (1877–1962) se věnoval malbě, knižní a užité grafice. Vysokoškolská studia absolvoval na UMPRUM a na AVU v letech 1901–1905. Grafickým technikám se začal věnovat jako autodidakt. Osvojil si například dřevoryt, lept a litografii. Od roku 1923 se stal členem skupiny Sdružení českých umělců grafiků Hollar. Výtvarnou tvorbou představuje pozdní symbolismus. Stal se jedním ze zakladatelů uměleckého sdružení Sursum. České výtvarné a literární sdružení trvalo po dobu 1910–1912 a představovalo druhou generaci českých symbolistů, kteří svou tvorbou usilovali o zachycení stavu duše, subjektivního dojmu, nálad nebo niterného rozpoložení člověka. Uměleckou tvorbu autor dále rozšiřoval o psaní referátů, kritik nebo esejí. Vybrané malířské práce jsou soustředěny na akvarelovou malbu. Inspirativní materiál seznamuje s touto malířskou technikou a přináší podněty pro domácí tvorbu.

- **AKVAREL – MALBA DO MOKRA**
- ■ **AKVAREL – MALBA DO MOKRA A LAZUROVÁNÍ**
- ■ ■ **AKVAREL A KOMBINOVANÉ TECHNIKY**

■ AKVAREL – MALBA DO MOKRA

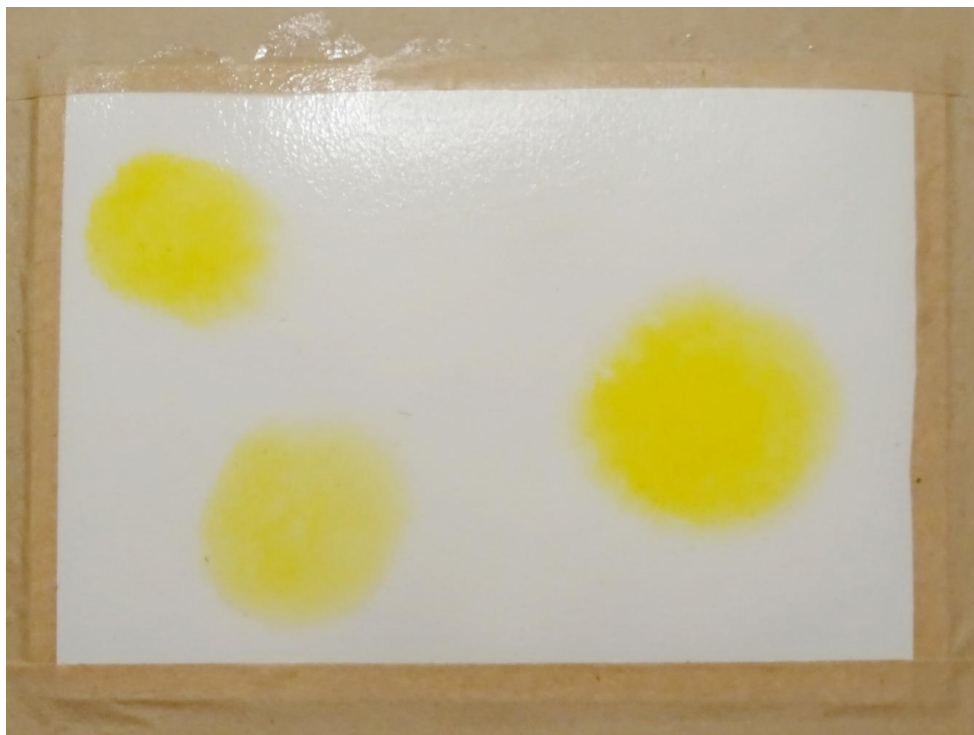
■ INSPIRACE DÍLEM

Kobliha František, Květiny, kombinovaná technika

Malířská práce autora pod názvem *Květiny* reprezentuje prolínání fiktivního a skutečného světa. Stává se více subjektivním stavem tvůrce než přesným zobrazením reality. Inspirujte se malbou autora nebo si zvolte vlastní květinový motiv. Během výtvarné práce se více zaměřte na vlastní vyjádření, na atmosféru a na ztvárnění pocitů. Vydejte se na cestu fantazie nebo se ved'te vlastními představami o květinách. V průběhu malířské práce věnujte pozornost intenzitě barev a jejich vzájemné kombinaci. Vyzkoušejte si harmonické seskupení odstínů nebo náhodně volené barevné tóny. Nejprve si můžete vyzkoušet jednoduchou metodu akvarelové malby do mokra podle následujícího postupu.

■ POSTUP VÝTVARNÉ TECHNIKY

1/ Akvarelový papír je v tomto případě připevněn k podložce křehovou páskou (lze nahradit krepovou páskou). Nejprve je papír po celé ploše natřen vodou pomocí širokého štětce nebo houbičky. Do mokrého podkladu jsou naneseny žluté skvrny ve tvaru květín.

2/ Vedle žlutých tvarů jsou doplněny další libovolné oranžové a červené odstíny, které se do sebe volně zapouštějí.

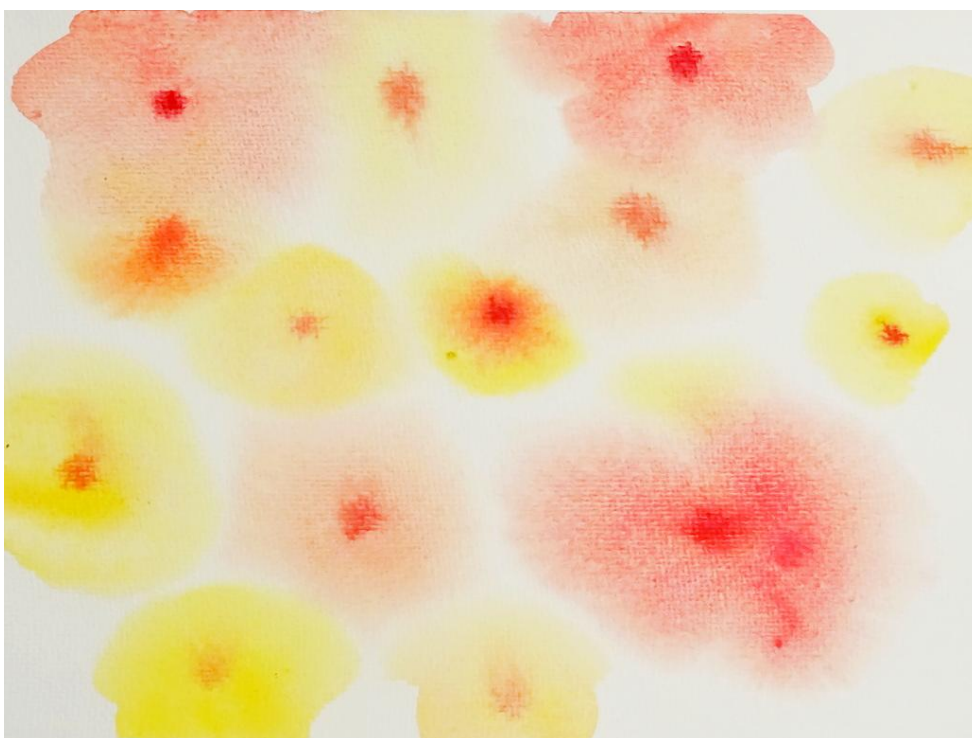
3/ Do středů barevných kulatých tvarů jsou vloženy další barevné odstíny.

4/ Můžete zkoušet vkládat barvy stále do vnitřního prostoru barevného tvaru nebo nanesenou barvu rozšiřovat či zesilovat. Dokud je plocha papíru mokrá, budou se jednotlivé odstíny barev stále do sebe zapouštět.

5/ Ukázka výsledné akvarelové malby po zaschnutí

6/ Druhá ukázka malby abstrahovaných květin do mokrého podkladu

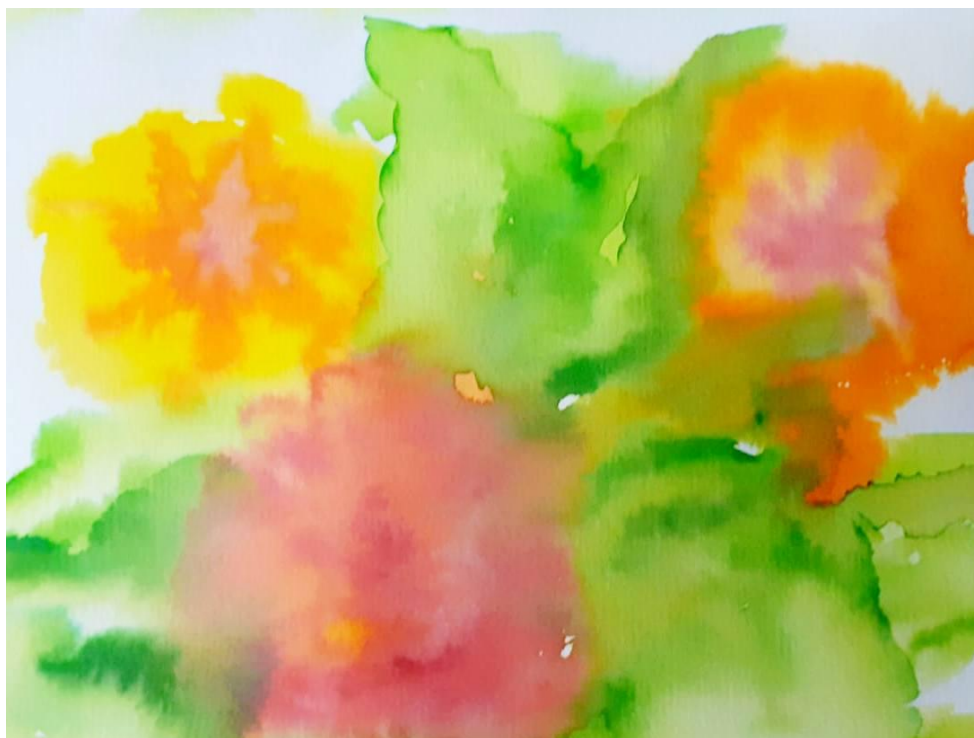
7/ Třetí ukázka malby abstrahovaných květín do mokrého podkladu, kdy byly na závěr v prostoru kulatého tvaru doplněny tahy v podobě okvětních plátků.

8/ Čtvrtá ukázka malby abstrahovaných květín do mokrého podkladu. Do levého žlutého květu byl nanesen růžový odstín, který byl vložen do akvarelové barvy, která ještě nezaschla. Tomuto postupu se říká „květ“. Akvarelová barva prosákne do předchozí stopy a vytvoří skvrnu s výraznými nepravidelnými okraji. Pro tuto podobu bývá tento náhodný efekt také nazýván jako „karfiol“, který se vytvoří v případě, když druhá nanesená malířská stopa obsahuje více vody než barva předchozí.

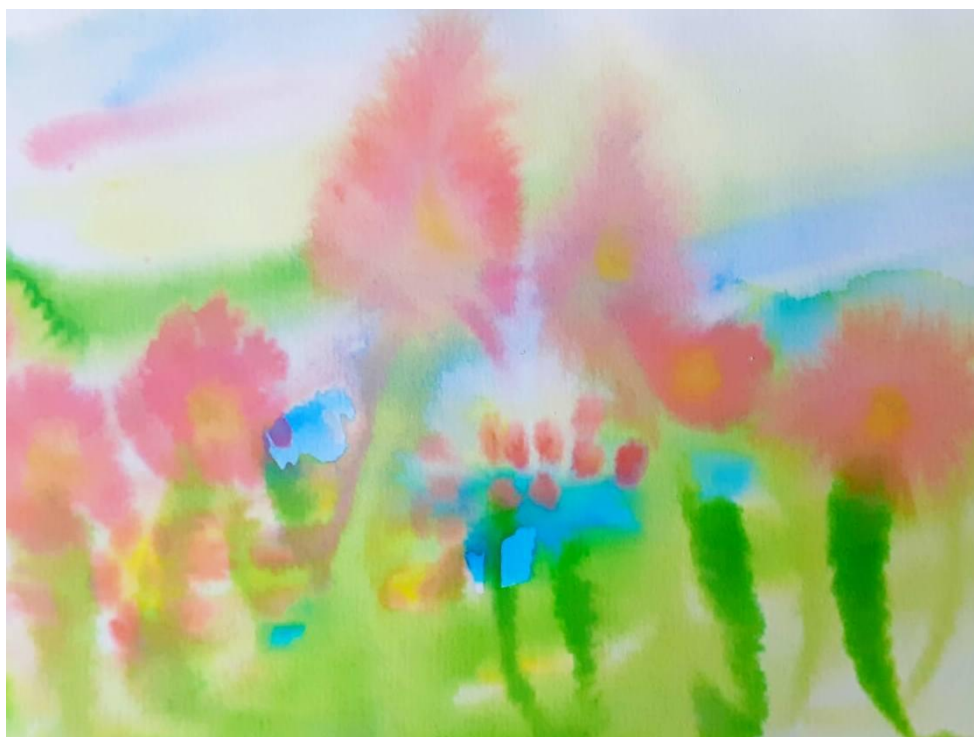
9/ Pátá ukázka malby abstrahovaných květin do mokrého podkladu, kde bylo ve středové části obrazu použito velké množství vody.

10/ Šestá ukázka malby abstrahovaných květin do mokrého podkladu

11/ Sedmá ukázka malby abstrahovaných květin do mokrého podkladu

12/ Osmá ukázka malby abstrahovaných květin do mokrého podkladu

13/ Devátá ukázka malby abstrahovaných květin do mokrého podkladu

14/ Desátá ukázka malby abstrahovaných květin do mokrého podkladu

■ ■ AKVAREL – MALBA DO MOKRA A LAZUROVÁNÍ

■ INSPIRACE DÍLEM

Kobliha František, Květiny, kombinovaná technika

V malbě autora pod názvem *Květiny* je v její vnitřní části soustředěn motiv květu, kolem kterého jsou volně zobrazeny zelené, modré nebo hnědé odstíny připomínající travu či listy. Vytvořte si doma květinové zátiší nebo si zvolte jako předlohu vlastní fotografii.

■ POSTUP VÝTVARNÉ TECHNIKY

1/ Elementární kresba tvaru květu s listy.

2/ Plocha papíru v pozadí byla potřena vodou a poté byly do mokrého podkladu rozpuštěny akvarelové barvy.

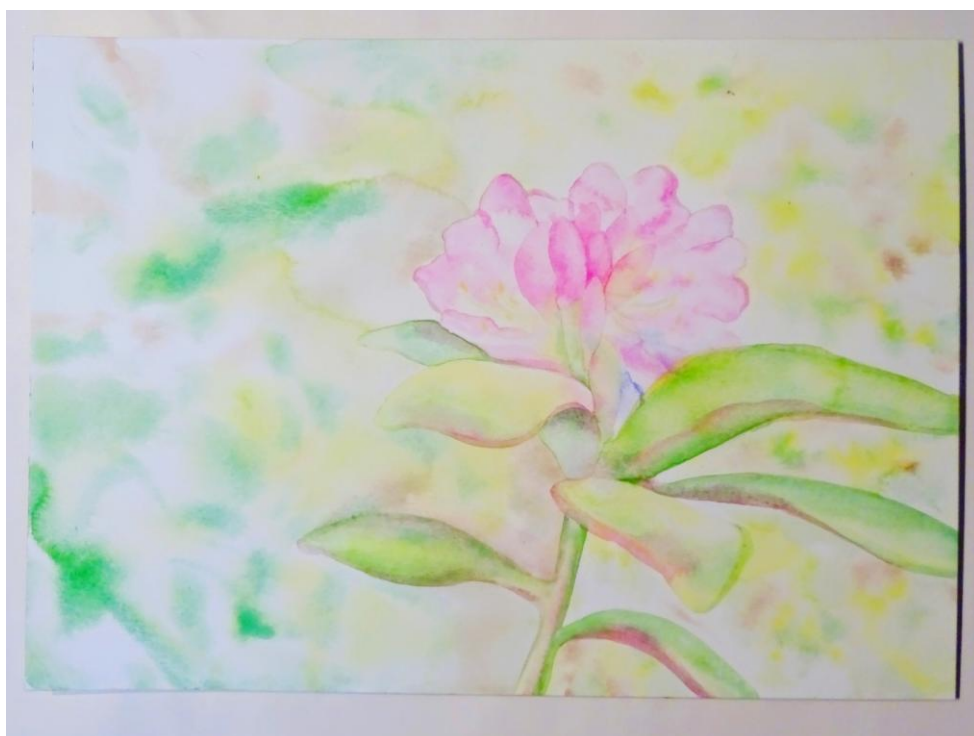
3/ Po zaschnutí pozadí byl tvar květu realizován způsobem malby do mokra.

4/ V prostoru květu byla namalována vnitřní část květu, kdy byly postupně nanášeny jednotlivé lazury v podobě okvětních plátků a tyčinek.

5/ Listy květiny byly malovány lokální barvou do mokra z důvodu vytvoření stínu a objemu tvaru.

6/ Nakonec byly v malbě doplněny nejtmaší odstíny.

■ ■ ■ AKVAREL A KOMBINOVANÉ TECHNIKY

■ INSPIRACE DÍLEM

Kobliha František, Květiny, kombinovaná technika

Uvedená malba znázorňuje kombinaci technik akvarelové malby – malba do mokra a malba do sucha. Květiny jsou volně rozesety do prostoru obrazu. Tahy štětce reprezentují subjektivní stav autora. Inspirujte se malbou tvůrce nebo si zvolte vlastní rostlinný motiv. Během výtvarné práce se více zaměřte na vlastní emoce, na dojmy a také na malířská gesta. Pro vlastní motiv obrazu můžete použít následující výtvarnou techniku.

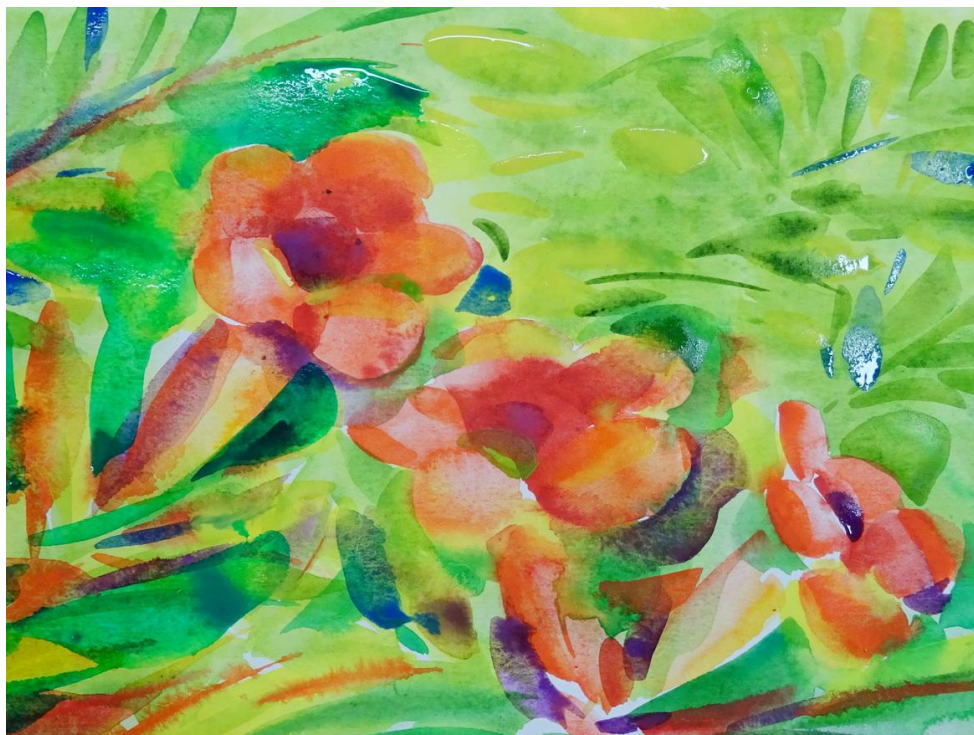
■ POSTUP VÝTVARNÉ TECHNIKY

1/ Nejprve byly namalovány květy trubače na suchý podklad papíru.

2/ Ještě nezaschnuté květy byly doplněny o malbu pozadí. Záměrně v některých místech byly kraje květu rozpuštěny do pozadí nebo v jiných částech bylo ponecháno bílé pozadí papíru.

3/ Do skoro zaschnuté malby byly dále naneseny tmavé odstíny zelené, modré a fialové.

4/ Na závěr bylo pozadí malby v pravé horní části papíru prosvětleno. Pomocí mokrého štětce byla jemnými tahy vymyta malba a místo bylo dále vysušeno suchým štětcem nebo savým papírovým ubrouskem.

■ SLOVNÍK POJMŮ

Akvarel – je transparentní technika (malba vodovými barvami), kterou charakterizují nejjemnější doteky štětce, nebo naopak výrazná a svobodná exprese. Má své vlastnosti, zásady a pravidla. Akvarelová malba má svůj původ v umění starého Egypta, kdy bylo malováno barvami ředitelnými vodou na svitky papyrusu nebo na stěny. V historii umění byl akvarel především používán jako doplňkové médium pro zachycení rychlé barevné skici nebo pro studijní malbu před výslednou olejomalbou. Tato malířská technika proslula ve Velké Británii v druhé polovině 18. století prostřednictvím popularizace významných umělců, jako je například William Turner. V dalším případě se její počátky datují k roku 1804, kdy byla v Anglii založena Společnost akvarelových malířů. Následně se od 19. století akvarel stával velmi oblíbeným výtvarným prostředkem. Umělci prostřednictvím akvarelu zachycovali například krajinu a květiny díky specifickým vlastnostem této malířské techniky (průsvitnost, svěžest, křehkost, vzdušnost aj.). Tvůrci také oceňovali materiál pro akvarel, který si lze snadno vzít s sebou do přírody.

Lazura – představuje tenkou vrstvu nanesené barvy na podklad. Technika lazurování se realizuje za pomoci nanášení průsvitných vrstev na sebe. Spodní vrstva tak pod lazurou prosvítá a vytváří nový odstín barvy. Lazurní vrstvy se v historii používaly při postupech temperové malby a olejomalby. Později se tato technika rozšířila pro akvarelovou a akrylovou malbu.

■ POTŘEBNÉ VÝTVARNÉ MATERIÁLY

- akvarelové barvy (v pánvičkách nebo v tubě), školní vodové barvy
- vlasové štětce
- nádoba s vodou
- houbička na namáčení papíru nebo široký štětec
- papír určený na akvarelovou malbu ve velikosti A5–A3, gramáž 200–300 g/m²
- tužka a guma
- podložka
- klišová nebo krepová páska
- papírové ubrousky

■ SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Odborná literatura

HARRISON, Hazel. *Malování akvarelem, olejovými a akrylovými barvami*. Praha: Svojtka & Co., 2000. 132 s. ISBN 80-7237-252-1.

Doprovodný obrazový materiál

Inspirativní obrazový materiál z umělecké tvorby Františka Koblihy byl čerpán z internetového zdroje z online sbírky GHMP: <http://www.ghmp.cz/>.

V edukačním listu je uvedena vlastní fotodokumentace výtvarných postupů. Další uvedené ukázky akvarelových maleb pramení ze spolupráce s rodinou – Otýlie Pejchalová (8 let), Vít Dočkal (8 let), Evelína (10 let) a Veronika (39 let) Peteráčovy. Účastníci ze společného malování si vyzkoušeli úvodní malířský postup a poskytli pro tento edukační materiál své výsledné malby.

Výtvarné techniky jsou zaměřeny pro dospělé a seniory, ale jsou také vhodné pro celou rodinu.

Pokud se budete chtít podělit o své výtvarné práce, můžete je zaslat e-mailem na kontaktní adresy:

Edukační oddělení GHMP
edukace@ghmp.cz

Externí lektorka Eva Pejchalová
eva.pejchalova@ghmp.cz

Jako doprovodný edukační materiál k umělecké tvorbě Františka Koblihy zpracovala Eva Pejchalová, externí lektorka Edukačního oddělení GHMP.